

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gaudendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1664

§. II. Eam tamen ad pauca quaedam limitare & restringere conatur
Caramuel sed malè.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13517

& doctissimè conuincant Suar. in Opusc. 1. 2. de Scientiâ condit. cap. 2. & fufius Prologom. 2. 3. & 4. fufiffimè verò Ruyz. Disp. 65. per sect. 12. Disp. 66. per sect. 9. quibus nescio an quidquam præclarior addi possit, ad totius rei confirmationem solidissimam; hæret tamen Reuerendissimo ac Doctissimo D. Caramueli aliquis scrupulus, isque non exiguus, non quidem quod *negaturus sit sententiam esse probatissimam*, vti fateretur. n. 114. in impressione Romanâ (quam deinceps sequemur in numerorum allegatione) sed quod *eruditionis gratiâ* (vti fateretur n. 115.) *nonnulla Theoremata velit subijcere, contra quæ libenter videbit, quid ex sacris litteris possit obijci.* De Patrum itaque auctoritate & testimonijs, item de Theologorum vnanimi consensu, non multùm laborat, modò per Sacras Paginas eâ, quas proponit, theses non conuincantur. Sperat enim se ostensurum *indeterminationem, quam ponet* (hoc est sententiam suam, circa futurorum conditionalium indeterminatam veritatem & falsitatem) *etsi conferatur cum Sacris Litteris, permansuram probabilem.* Locorum autem, qui ex Sacrà Paginâ circumferuntur, *probabiles solutiones dum promittimus, inquit, dabimus probabiliores; fortè manifestas & certas.* Verùm antequam solutiones illas examine- mus, proponenda erit ea, quam de Scientiâ conditionalium, sex thesibus explicat, doctrina. n. 116. Hæc eius verba.

§. II.

Eam tamen ad pauca quedam limitare & restringere conatur Caramuel.

2.

Primum Theorema. Non datur scientia media. Nempe illa quam Patres Iesuitæ tuentur. Scientiam enim conditionalium, quæ ab absolutis necessariò inferuntur, non negamus.

Secundum. Non dantur physicæ prædeterminationes.

Tertium. Non dantur decreta in Deo Conditionalia, quæ actus hominum liberos prædefiniant; qualia ponuntur à Thomistis.

Quartum. Futura libera Conditionalia, nempe illa quæ ab alio

*Thes. Ca-
ramueli
de scientia
conditionalium.*

alio futuro absoluto non inferuntur infallibiliter aut necessario, nec habent determinatam veritatem nec falsitatem.

Quintum. Futura conditionata imperata, quæ ab alio futuro absoluto necessario aut infallibiliter oriuntur, habent determinatam veritatem, nimirum in futuro absoluto; ita ut istud cognoscens, illa non possit ignorare.

Sextum. Ad hanc ultimam classem pertinent futura omnia conditionata, quæ in Scripturâ reuelantur. Adeoque diuinæ illæ reuelationes, tam formaliter quàm obiectiuè sumptæ, habent certitudinem & infallibilitatem veram realem in omni rigore metaphysico.

Scientiam
conditio-
naliū Dei
ad paucis-
sima obie-
cta restrin-
git Caram-
uel.

Hactenus Caramuel, magno fanè, ut eius phrasi utar, supercilio. Hinc autem sequitur Scientiam Conditionalium in Deo, ad pauca quædam contrahi; nullamque de possibilibus Angelis aut hominibus habere scientiam; neque scire Deum, an si plures crearet, damnandi illi forent an saluandi, liberi arbitrij bono vel malo vsu: neque etiam cognoscere quid homines facturi fuissent, si Cataclysmo, tempore Noëmi, non fuissent extincti; neque denique quid quiuis homo facturus fuisset liberè, nec consequenter an saluandus fuisset an damnandus, si diutiùs vixisset. Nullum enim futurum absolutum in possibili isto statu est, ex quo necessario & infallibiliter oriuntur hæc conditionata; atque adeò, ut nobis persuadere vult Caramuel, non habent determinatam veritatem aut falsitatem. Quàm verò absurdum sit, Deo earum rerum scientiam denegare, nemo non videt. Hoc autem iam non ago, utpote à præstantissimis, quos laudavi, Theologis, præclarissime demonstratum. Caramueli iam inhæreo, rationemque Theorematum positorum exposco.

Nihil autē
Deo dene-
gandum,
nisi quod
impossibile
aut absur-
dum esse
posuere de-
monstratur.

Eam dat hisce verbis. *Et quidem hæc Theoremata nullo alio meliore modo propugnare poterimus, quàm dissoluendo singulas obiectio- nes, quæ possunt contra nostram doctrinam adduci.* Verum pace Reuerendissimi D. Caramuelis dixerim, non videri mihi bonam esse de Deo philosophandi hanc, quam inis, rationem. Neque enim si perfectio aliqua ei inesse non probatur adeò euidenti ratione ut saltem ea probabiliter euerti non possit, illico neganda est Deo inesse ista perfectio. Quinimo prorsus contraria in- eunda est via; & si vel probabilis pro Deo affertur ratio, imò et- iam si nulla alia appareat, quàm quod perfectio sit aliqua id de quo

quo quæritur, illico id Deo inesse concludendum est potius, saltem nullatenus denegandum, nisi prius & euidenter & demonstratiuè, non probabiliter tantum, istud imperfectum aut impossibile esse positiuè ostendatur, quod Deo inesse disputatur. Iam verò nemo negauerit, si Scientia conditionalium (qualem asserunt non solum Patres Iesuitæ, sed passim omnes Scholæ) possibilis sit, eam Deo inesse: præclarissimumque fore Numinis encomium, si non tantum paucula quædam conditionata, in hâc rerum serie cognoscat; verum etiam si ei omnium, etiam possibilium, futura conditionata fuerint perspecta. Infinitis itaque gradibus perfectior cum sit, ea scientia sic expansa, præ eâ quam Caramuel suis Theorematis ad pauca contrahit, nullo modo satisfaciet respondendo ad rationes, præsertim si ad paucas tantum ex multis respondeat, quibus positiuè ea perfectio Deo inesse ostenditur: neque suam sententiam faciet vlllo modo probabilem, nisi prius euerit, perfectionem illam esse impossibilem, aut absurdam, aut quod idem est, non esse.

5. Facit hoc inquires, nam Theoremate quarto disertè ait, *futura conditionata libera, nempe illa que ab alio futuro absoluto non inferuntur infallibiliter aut necessariò, nec habent determinatam veritatem aut falsitatem*. Asserit id quidem Caramuel, sed alij Theologi passim id omnes negant: aiuntque propositionem illam *Petrus curret*, veram esse vel falsam, eo quod è duabus contradictionis, alterutra necessariò sit vera, altera falsa: quod si ita est, certè ab æterno vera fuit vel falsa sine vlllo decreto superaddito: neque conditio adiecta quidquam veritati aut falsitati adii-
cit aut demit.

6. Hic verò paululum exandescit Caramuel, num. 107. *Et non patiar, inquit, hoc proponi argumentum, quia non meretur solutionem; est enim quoddam speciem aliquid, et si bene examinetur, nihil*. Hoc certè, vt parum dicam, est admodum contemptim de grauissimorum Theologorum argumentis ferre sententiam. Bene igitur argumenti vim examinet Caramuel, quid respondebit porrò? istud sanè quod post aliquot interrogatiunculas, n. 107. propositas ait n. 108. & seqq. propositiones istas conditionales, sicut abstrahunt à decreto Dei absoluto, ita abstrahere à veritate & falsitate. Quod nihil aliud est dicere, quàm quia conditionatæ propositiones futuræ non sunt, ideo non sunt determinatè falsæ nec
veræ.

Non facit
id Caramuel.

Sed pro ratione thesistat ipsam thesism.

veræ. hoc autem quid est, nisi assumere id quod probandum est, & Thesin dare pro ratione Thesis? Prius enim ostendendum erat, & verò ratione demonstratiuâ euincendum, nihil verum aut falsum esse, nisi quod decreto Dei absoluto attingitur. Neque simpliciter asserendum, sed probandum id quod dicit, nu.

111. *Dico igitur decretum Diuinum esse cum propositionum contingentium veritate & falsitate, necessariò & quidditatiuè connexum.* hoc enim rursus tantum assumitur & non probatur, iamque à nostris Theologis sapiùs responsum est, conditionatas propositiones illas à Deo non in decretis suis, sed in seipsis cognosci. vide Derkennis, Vekenum & alios supra laudatos, præsertim Ruyz disp. 73. 74. 75. nolo enim huic insistere argumento, ut ostendam Caramuelem *in speciem aliquid dicere, & si bene examinetur, nihil.* Illud semper vrgeo, quod cum demonstratiuè & euidenter non conuincat aut absurditatem aut impossibilitatem huius Scientiæ; & rursus, cum nemo non videat eam Scientiam si in Deo sit, perfectionem esse infinites maiorem, quam ea quam ponit Caramuel, certè eam perfectionis omnis origini & apici, minimè fuisse denegandam, ob nescio quæ commenta, quæ mox persequar.

Et ne probabiliter quidè probat eam scientiam in Deo non esse.

Non credat igitur Caramuel, Theoremata sua optimè se propugnare, etiam si probabiles afferret solutiones obiectionum, quæ contra doctrinam suam proponuntur; nam etiam si certissimas daret solutiones, nihil adhuc ageret. tantum enim id ostenderet, nos positiuè non probare perfectionem illam Deo inesse. aliud autem est perfectionem non inesse Deo, aliud non rectè probari eam inesse. Certè multa in sunt Deo, quæ ei inesse, ratione demonstratiuâ non possumus conuincere, satis id est ut dicamus inesse perfectionem aliquam Deo, qui in omni genere entis est perfectissimus, si contrarium liquidò non demonstratur, aut per absurdum, aut per impossibile. hoc cum non agat Caramuel, non credat sententiam suam nequidem probabilem; nisi velit aliquid esse probabile, quod non probatur nequidem ad speciem; aut velit sententiam dici probabilem quæ ab vno auctore, sine vllâ ratione, eruditionis tantum causâ, prout se facere dicit, proponitur.

Scripturam pro Scientiâ illâ

Verum, cum illud præsertim vrgeat, ex Sacris Paginis non posse conuinci, aliam in Deo conditionalium Scientiam dari, præter

7.

8.

præter eam quam ipse determinat Theoremate 5. & 6. videamus porro, quàm probabiles sint solutiones, quas tamen putat Caramuel fortè *futuras certas & manifestas*. Hoc tamen, inquit, non urgeo; non enim ad me iudicium, sed ad candidum Lectorem spectat.

*adatarum
ne probabi-
les quidem
adferri sol-
tione.*

9. Itaque ut nodum, quem soluere conatur Caramuel, clare exponamus; illud Lectorem monere non pigebit, loca quædam esse in S. Scripturâ, ex quibus clarissimè conuincitur, Deum aliqua futura conditionata cognoscere, quæ tamen ex libero hominis pendent arbitrio. Fatetur id Caramuel, & quidem non coniecturaliter tantum, ut aiunt, sed certò & infallibiliter ea Deum cognouisse, & prædixisse agnoscit. At verò ea conditionata, quorum in Sacrà Paginâ fit mentio, asserit cognouisse Deum *in aliquo absoluto futuro, vnde necessariò & infallibiliter inferebantur*, atque adeo in illo absoluto, ea habuisse determinatam veritatem aut falsitatem. Hinc autem concludere vult, alia conditionata sub Scientiam Dei non cadere; ea nempe, quorum veritas aut falsitas ex aliquo futuro absoluto necessariò & infallibiliter non inferuntur. Et quamuis id non sequatur: Hæc quæ ex sacrà Paginâ afferuntur conditionata, Deus sciuit in aliquo futuro absoluto, vnde necessariò inferebantur; ergo non scit alia conditionata, quæ à tali futuro absoluto non dependent; cum vtrumque verum esse possit: tamen opere pretium erit examinare futura illa absoluta, ex quibus ut vult Caramuel, dependebat veritas aut falsitas conditionatorum, quorum scientiam claris verbis Deo tribuunt sacrà Paginæ.

*Neque si
eis adfer-
ret, adhuc
probari
scientiam
conditiona-
lium illi-
mitatâ in
Deo nõ esse.*

§. III.

Ostenditur quàm improbabiler Caramuel finxerit decreta absoluta Ceilitarum & Saulis; deinde quòd illis adhuc positis, Deus non potuerit infallibiliter prædicere Davidi futuram proditionem Ceilitarum, sine Scientiâ conditionalium illimitatâ.

10. PRIMUM illudque celeberrimum, pro Scientiâ conditionalium Deo asserendâ, testimonium petitur ex 1. Reg. 23. quod ut clariùs exponatur, aliqua quæ historiam spectant, altius sunt

Q 3

repeten-